



# BAKIM TEKNOLOJİSİNDE YENİLİKLER

**Doç.Dr.Türkinaz Atabek Aştı**

**İ.Ü.Florence Nightingale Hemşirelik**

**Yüksekokulu Öğretim Üyesi**



## Çağdaş Rollerini kapsamında;

Bilgi, Beceri, Eleştirel düşünceyi kullanan hemşireler;

- ◆ Felsefi,
- ◆ Ekonomik,
- ◆ Teknolojik,
- ◆ Sosyal ve politik değişim/gelişimlerden etkilenmişlerdir.



## Sağlık Bakımı;

- ◆ Yeni araç/gereçler,
- ◆ Yeni teşhis testleri,
- ◆ Tedavi yöntemleri
- ◆ Yeni ilaçların kullanımı ile çeşitli değişikliğe uğramıştır.

# Sağlık Bakım Teknolojisi ,

Sağlığın geliştirilmesi,  
sürdürülmesinde uygulanan;

- ◆ Önleyici,
- ◆ Tanı koyucu,
- ◆ Tedavi,
- ◆ Bakım ve rehabilite edici yöntem ve uygulamalarla bunları kullanan bireylerin koordineli bir şekilde bütünleşmesi demektir.



**Kısacası teknoloji; bilimin uygulamaya aktarılmasıdır.**

# Kapsamlı bir teknoloji tanılmasında teknolojinin;

- ◆ Uygulanabilirliği,
- ◆ Kullanılabilirliği,
- ◆ Güvenirliği,
- ◆ Etkililik,
- ◆ Etkinlilik,
- ◆ Maliyet/ekonomik yarar,
- ◆ Sosyal,
- ◆ Yasal,
- ◆ Etik ve politik yönleri önem kazanmaktadır.

## Teknolojiye İlişkin Yaşanılan Sorunlar:

- ◆ Teknoloji üretimi,
- ◆ Teknolojinin değerlendirilmesi,
- ◆ Teknolojinin fazla/az kullanımı veya yanlış kullanımı,
- ◆ Teknoloji donanımı,
- ◆ Teknoloji ile ilgili örgütlenme, insan gücü ve mevzuatı,
- ◆ Teknoloji ve etik ilkelerdir.

# Hemşirelik Teknolojisi;

- ◆ Sağlığı sürdürmek
- ◆ Geliştirmek,
- ◆ Hastalıklardan korumak,
- ◆ Başedebilmek ve bakım verebilmek amacı ile bireye yardım etmede **özellikle hemşireler tarafından kullanılan metod / uygulamalar anlamına gelir.**





**Hemşireler, teknolojik yeniliklere yerlerini kaptırmamak için bilimsel, temel varlığı ile gelişen yeni bilgilere ulaşabilmeli ve bilgileri uygulamalara yansıtmalı.**


# Hemşireler Teknolojiye İlişkin Şu Soruların Yanıtını Aramalıdır: (1)

- ◆ Çalıştıkları bölüm/üniteye özgü teknolojik değişiklikler, yenilikler nelerdir?
- ◆ Eğer bakımda kullanılan teknolojik ürünlerde değişiklik/yenilik varsa bu değişim ile nasıl başa çıktınız?



## Hemşireler Teknolojiye İlişkin Şu Soruların Yanıtını Aramalıdır: (2)

- ◆ Bu teknolojik yenilikler, değişimler bakımı nasıl etkiledi/etkiliyor?
- ◆ Bu teknolojik yeniliklerin hemşirelik uygulamalarına getirdiği avantaj ve dezavantajları nelerdir?



**Hemşireler, bakımda kullanılan teknolojik ürünlerin yararlı/etkin olup olmadığını saptamada ve değerlendirmede;**

- ◆ **Anahtar rol üstlenmeli,**
- ◆ **Hangi teknolojik ürünün kapsamlı bir şekilde kullanılacağına ve destekleneceğine hangilerinin ise kullanılmayacağına karar verebilmelidir.**



**Eđitimci Hemşireler;**

**Teknolojiyi hizmetiçi eğitim programlarına örüntüleyebilmeli.**



## Uygulayıcı, Eğitici ve yönetici Araştırmacı Hemşireler;

Teknoloji tanılamasına yönelik ilgi/bilgilerini arttırması hasta bakımına ve uygulamalarına kalite getirecektir.



# Bilgisayar Teknolojisi kapsamında;(1)

- ◆ Hemşirelik eğitiminde; Paket programı kullanımı,
- ◆ Hemşirelik araştırmalarında; özellikle Data bank'lar, istatistikî analizler,

# Bilgisayar Teknolojisi Kapsamında; (2)

- ◆ Hemşirelik yönetiminde; Hasta çıktıkları/hedeflenen bakım sonuçlarının kontrolünde tüm bilgi sistemlerini kullanabilme,



# Bilgisayar Teknolojisi Kapsamında; (3)

- ◆ **Hemşirelik uygulamalarında:**  
**Hemşirelik sınıflandırma sistemleri, (NOC,NIC) bakımın dokümantasyonu ve eldeki hastaya özgü bilgi/verilerin (labr,radyolojik vb) geliştirilmesini sağlar.**

# Bilgisayar/Komputer Sistemi ile;(1)

- ◆ Hasta kabulündeki verilere girilir,
- ◆ “NANDA” hemşirelik tanıları doğrultusunda mevcut komputerize bakım planları kullanılarak bakımın planlanması sağlanır,

## Bilgisayar/Komputer Sistemi ile;(2)

- ◆ Gerektikçe ve yeni veriler oldukça bakım planına uyarlanır ve uygulanır.
- ◆ Tüm çalışma saatleri/şifflere göre hasta için gerekli tedavi, girişim ve ilaçları gösteren çalışma programı alınır,
- ◆ Hastaya verilecek bakım dökümente edilir.



## Bilgisayar kullanımının hemşirelik hizmetlerine yararları; (1)

- ◆ Kayıtların bilgisayarda tutulması ve hemşirenin kırtasiye yükünün azalması,
- ◆ Hastaya ayrılan zamanda artış,
- ◆ Düzenli ve güvenli kayıt tutulması,
- ◆ Bilgisayar desteği ile geliştirilen bakım planları ile hastanın daha kapsamlı bakım alması,



## Bilgisayar kullanımının hemşirelik hizmetlerine yararları; (2)

- ◆ Kayıtlar sayesinde hasta bakımı değerlendirilmesinin daha objektif olması,
- ◆ Elle yapılan kayıtlarda meydana gelebilecek hataların en aza indirilmesi,



## Bilgisayar kullanımının hemşirelik hizmetlerine yararları; (3)

- ◆ Bilgisayar/internet yolu ile bakımda kullanılmak üzere; araştırma, bilim ve teknolojisinin en son verilerinden haberdar olunması ve eğitimde sürekliliğin sağlanmasıdır.



## Bilgisayarın hemşirelik hizmetlerinde kullanıldığı bir diğer alan ise;

- ◆ Hasta eğitimi,
- ◆ Hastayı/aileyi taburculuğa hazırlama programıdır.



## Hasta bilgi sistemlerinin komputerize edilmiş olarak artan kullanımı;

- ◆ **Güvenlik**
- ◆ **Mahremiyet gibi etik sorunları gündeme getirmiştir.**





## Bilgisayar kullanımının olumsuz yönleri;

- ◆ **Yüzyüze iletişimi azaltacağı,**
- ◆ **Hastaların kendilerine güvenerek açıkladıkları ve bakımda kullanılmak üzere bilgisayara kaydettikleri çok özel bilgilere başkaları tarafından kolaylıkla ulaşılabileceğidir.**

## Diğer Etik Sorunlar ise;

- ◆ İçeriğin hasta gereksinimlerini kapsamlı bir şekilde yansıtmaması,
- ◆ İçeriğin, ordir dışı olan durumlara özgü bilgileri içermemesi,
- ◆ İçeriğin veri toplama, tanılama, uygulama ve değerlendirme şeklinde genel olması,
- ◆ İçeriğin bütün veya süreklı olmamasıdır.



**Bilgisayar/komputer teknolojisinin araştırma alanında kullanımı “Kanıt Dayalı Hemşirelik” için vazgeçilmez olduğu ve hemşirelerin hastalara kaliteli bakım vermede anahtar rol üstlendiği bilinmektedir.**



# **Kanıt Dayalı/Kanıt Temelli Hemşirelik;**

**Bakımda mevcut en iyi, en yeni bilimsel kanıtlara göre karar vermenin önemini vurgular ve karar vermede araştırma sonuçlarını kullanır.**



# Hemşirelik Araştırmaları;(1)

- ◆ Bireyin/hastanın konforu ve desteklenmesi,
- ◆ Bakımın/iyileşmenin sağlanması ve sürdürülmesi,

## Hemşirelik Araştırmaları;(2)

- ◆ Sağlık eğitimi,
- ◆ Bakımın koordinasyonu gibi bireyin bakımına odaklanan hemşirelik uygulamalarında karşılaşılan problemlerin bilimsel veri tabanlı sistematik sorgulanması olarak tanımlanır.

# Kanıt Dayalı Uygulama Modelinde Bulunması Gereken Özellikler: (1)

- ◆ Uygulama ile ilgili temel ilke/görüşün belirlenmesi,
- ◆ En iyi kanıt için araştırmanın önemi,
- ◆ Konunun, geçerlik ve uygulanabilirlik açısından gözden geçirilmesi, değerlendirilmesi,

## Kanıt Dayalı Uygulama Modelinde Bulunması Gereken Özellikler: (2)

- ◆ Kanıt dayalı uygulamalarda koşulları ve organize görüşleri anlama,
- ◆ İnternet aracılığı ile özellikle uygulamada geçerli/anlamlı bilgilere ulaşma-bulma ve
- ◆ Elektronik yazışmalar (e-mail) ile etkili iletişim kurmadır.





Bilgisayar teknolojisinin kullanıldığı bir diğer alan olan **klirik yönetiminde**; hasta çıktıları/hedeflenen bakım sonuçlarının kontrolünde entegre enformasyon sistemi kullanılmaktadır.



## **Klinik yönetim kapsamında:**

- ◆ **Klinik kontrol,**
- ◆ **Risk yönetimi,**
- ◆ **Kanıtı dayalı uygulamalar,**
- ◆ **Hasta girdi/çıktıları,**
- ◆ **Klinik denetim,**
- ◆ **Sürekli mesleki gelişim ve uygulamaya yansımaya vardır.**



## Ayrıca teknoloji bilgisi ve kullanımı;

- ◆ Mezun hemşirelerin pozisyonlarına,
- ◆ Problem çözüme becerilerine,
- ◆ Düşünce ve davranışlarına kalite getirecektir.



## Hemşirelik eğitiminde sıklıkla kullanılan iletişim teknolojisi;

- ◆ Bilgisayar destekli/internet aracılığı ile eğitim (uzaktan eğitim),
- ◆ Medya araçları ile sunum,
- ◆ Görsel ve işitsel konferanslar,
- ◆ Elektronik posta ve web sayfası açmadır.

## Uzaktan Eğitim kapsamında;

Mektuplaşma, haberleşme, teyp, video, CD, VCD, televizyon kullanımının yanısıra,

- ◆ Basım/baskıya dayalı (print-based),
- ◆ Duyuşsal/işitsel (Audio-based),
- ◆ Video sistemi (video-based)
- ◆ Komputer sistemi (Computer based)

şeklindeki yöntemlerden yararlanılmaktadır.

## Sonuç Olarak Hemşireler;

- ◆ Sağlık bakımında hızlı değişim ve gelişime neden olan,
- ◆ Bakıma kaliteyi getiren,
- ◆ Etkililik ve verimliliği artıran teknolojik yenilikler karşısında profesyonel olma ile karşı karşıya kalmışlardır.



**Bu bağlamda geleceğin hemşiresini hazırlamak ve teknolojik gelişmeler paralelinde kaliteli hemşirelik bakımının sunulması arasındaki boşluğu kapatmak için hemşire eğitimcilerin ve yöneticilerin, mezun olacak hemşire adayların ve mezun hemşirelerin bilgisayar teknolojisinden yararlanmaları konusunda titizlikle ele almaları gerekir.**